

OBSAH

ÚVOD ----- 7

I. KANCIONÁL KATOLICKÝ ----- 51

Písně adventní a vánoční: Hle, přijde Pán, Spasitel náš 51 (257); Vánoční hospoda 52 (257); Zvaní k jesličkám Pána Krista 52 (257); Chtíc, aby spal 53 (257); Zavítej k nám, dítě milé 53 (257); Veselé vánoční hody 54 (258); Prstýnku můj, má hrdličko 55 (258); Nebeská ptáčka 56 (258); Nový rok běží 56 (259). — *Písně postní:* Černět já se přistrojím 57 (259); Na procházku z kratochvíle 59 (260). — *Písně velikonoční:* Prozpěvujmež všickni nyní 60 (260); Na bubny, trouby, pšťaly 61 (260); Slavné Syna božského vzkříšení 62 (260); Triumf, triumf, veselme se 62 (260). — *Písně o Bohu obecně:* Svaté lásky labyrint 63 (260); Ó Bože můj! Ó láska má! 64 (261); Vy krásná Serafínové 64 (261). — *Písně o Panně Marii, svatých a andělech:* Probud se, ptactvo přemilé 65 (261); Zdrávas, oděná sluncem 66 (261); Radujte se, ó Čechové 66 (261); Usnula, usnula 67 (262); Zdráva buď, krásná růžičko 67 (262); Nebesťák kavalerové 68 (262). — *Písně v úzkosti a o smrti:* Předobry Kriste Ježíši 69 (262); Píseň o nestálosti, bídě a marnosti života lidského a všech věcí na tomto světě 69 (263); Májové kvítky, zpívejte, dítky 71 (263); Kde jste, kde, císařové 72 (263); Ó podvodná světa krásno a tvárnosti 72 (263). — *Meditace a poesie pastýřská:* Rozjímání svatého Ignacia na ta slova: Quam sordet mihi terra, dum coelum aspicio, Jak mě mrzí země, když na nebe hledím 74 (264); Nevěsta Ježíšova vypravuje svou srdečnou horlivost 77 (264); Pastýřské rozmlouvání o Narození Páně 77 (265); Písníčky v nově složené, první o zahradách, druhá o stromích, třetí o studnici 79 (265).

II. PÍSNĚ DUCHOVNÍ EVANGELICKÉ ----- 83

Proč tak truchlíš, proč se tak svíráš 83 (266); Otče světél 84 (266); Blížít se již věčné léto 84 (266); Paciencia jest bylina 85 (266); Což jsem viděl, co vím 86 (266); Píseň Mojžíšova po přivedení lidu izraelského přes moře a zatopení zpívána 87 (267); Život náš v světě je pout 87 (267); Žehnáni se duše věrné s tělem 88 (267); Kriste, dobrý Pane 89 (268); Duše má v svém kvalitování 90 (268); Ó přebídná světská marnost 91 (269); Ježíši, dítětko milé 92 (269); Ó křesťané, radujme se 93 (269).

III. SKLÁDÁNÍ SVĚTSKÁ ----- 95

Milostí se hrubě trápm 95 (269); Začíná se oratio Lipirona k Amoru neb Cupidovi 96 (269); Ó Fortuno má přemilá 99 (271); Píseň starodávní pohúnská 101 (271); Ó Diano, v čem jsem já tě 102 (271); Holla, holla, veseli budme 102 (271); Honácká 103 (272); Chodila, chodila okolo osení 104 (272); Lamentatio rusticana 104 (272); Žalm lkající města Prahy 105 (273); Epigramy 107 (273).

IV. VERŠOVANÁ SKLÁDÁNÍ EPICKÁ, DUCHOVNÍ I SVĚTSKÁ ----- 109

Příklad o říkání anjelského pozdravení 109 (273); Příklad, že jest dobře říkati růženec 109 (274); Píseň o jednom mládenci jménem Theofilovi 110 (274); Sarkandra suché mučení, při tom horlivé modlení 113 (274); Na den svatý panny a mučednice boží Juliány 117 (275); O bitvě u městečka Jankova l. 1645 d. 6. března píseň historická 119 (276); O třech ženách schytralých 121 (277).

V. MODLITBY A MEDITACE ----- 125

Dvě modlitby 125 (277); Kdo do centrum milosrdenství božského trefiti chce 126 (278); Patero rozjímání [Jer. Hirnheimal] 132 (278); Kterak byl jazyk slovanský oslaven svatým Jeroným, učitelem církevním, rodem Dalmatincem, i tím, že tohoto jazyka užívá a vždy užívalo přemnoho národů při bohoslužbách 134 (279).

VI. KRÁSNÁ PRÓZA ----- 137

Z „Labyrintu světa a ráje srdce“ 137 (280); O tom, co Krystoslav kníže viděl v klášteře, do kterého náhodou trefil, ztracený na štvání 140 (280).

VII. Z LEGEND ČESKÉHO BAROKA ----- 147

Život svatého a slavného vyznavače Alexia 147 (280); Život svatě Doroty, panny a mučednice 149 (281); O blahoslavené Anežce České 152 (282); Tři kapitoly z legendy svatojanské 155 (282); Pokora pátera Albrechta Chanovského 159 (283).

VIII. LISTRY Z DĚJIN ----- 163
Léta Páně 1180 163 (284); Krátká zpráva o svatém životě Arnošta, prvního arcibiskupa pražského, prvního původu a citele svatohorského obrazu 166 (285); O stráži starých Hornků nad horami 169 (285); Léta 1618 173 (286); Léta Páně 1631 176 (287); Léta Páně 1641 180 (287); Léta Páně 1663 183 (288).

IX. PUTOVÁNÍ PO DALEKÝCH ZEMÍCH ----- 189
O příplavení se k ostrovu Kandii i co se tam dalo 189 (289); Na Západě 190 (289); O příchodu do královského města Gondaru 196 (291).

X. ZE STARÝCH DOPISOVÁNÍ ČESKÝCH ----- 201
Dva listy o hudbě 201 (292); Z rodinné korespondence 202 (292); Šest milostných listů 205 (293); Psaní z vojny 207 (293); Dva listy Boh. Balbína opatu R. Wilfertovi 208 (294).

XI. UMĚNÍ ŘEČNICKÉ ČESKÉHO BAROKA ----- 211
O novém řečnictví 211 (294); Kázání v svátek svatého Bartoloměje 214 (295); Východ a západ slunce na hoře Sionské 217 (296); Neděle druhá adventní 220 (297); Vinšovaný ouplněk měsíce v temnostech noci 224 (297); Růže nad potoky vod vsazená 228 (298).

XII. DRAMATA A HRY ----- 233
Krátká zpráva, kterak a dle jakých pravidel Čechové v jazyku českém v tyto časy komedije skládají a k spatření vydávají 233 (298); Tyranství vítězné i přemožené neboli Anglie 236 (299); Jarmareční interludium 240 (300); Komédie o svatě panně Dorotě 242 (301); Pastýřská hra o narození Páně 248 (301); Hra o vzkříšení Pána Ježíše 253 (302).

CHARAKTERISTIKA LITERÁRNÍCH ODVĚTVÍ ----- 303
I. Duchovní poesie katolická 303. — II. Duchovní lyrika protestantská 305. — III. Světská skládání 307. — IV. Epické básnictví 308. — V. Próza meditativní 310. — VI. Krásná próza 312. — VII. Legendická tvorba 313. — VIII. Historická próza 316. — IX. Cestopisná literatura 318. — X. Ze starých dopisování českých XVII.—XVIII. věku 320. — XI. Řečnictví 321. — XII. Drama 322.

CHARAKTERISTIKA AUTORŮ ----- 325
Boh. Balbín 325 (107, 134, 155, 166, 208, 211). — Matěj Bartys 327 (228). — Jan Fr. Beckovský 327 (140, 152, 176). — Jakub Beskovský 328 (147?). — Boh. Hynek Bilovský 328 (113, 220). — Jan Jos. Božan 329 (56, 57, 59, 64, 69, 72, 117). — Bedř. Bridel 329 (53, 74, 109, 109). — Jiří Crugerius 331 (163). — Humprecht Jan Černín z Chudenic 331 (203). — Zuzana Černínová z Harasova 332 (202). — Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé vsi 332 (657, 217). — Jan Jiří Harant z Polčic 333 (180). — Kryštof Harant z Polčic 333 (189). — Václav Karel Holan Rovenský 334 (62, 66, 67, 72). — Václav Jandit 334 (233). — Felix Kadlinský 335 (77). — Václav Kleych 335 (90, 91, 92). — Václav Fr. Kocmánek 336 (104). — Karel Kolčava 336 (201, 236). — Jan Amos Komenský 337 (86, 87, 87, 88, 126, 137). — Jan Kořínek 339 (169). — Evermod Jiří Košetický 340 (56, 102, 102, 103, 104, 105, 240, 242). — Dan. Krman 341 (89). — Jan Václav Mezlecký z Palmolevu 341 (224). — Adam Václav Michna z Otradovic 341 (51, 52, 52, 53, 61, 62, 63, 71). — Kašpar Motěšický 342 (93). — Tomáš Pešina z Čechorodu 343 (173). — Jiří Ignác Pospěchal 344 (183). — Remedius Prudký 344 (196). — Václav Jan Rosa 345 (77, 96). — Jan Rozenplut z Švarcenbachu 346 (60). — Václav Jan Šlechta 346 (214). — Mat. V. Šteyer 346 (55, 55, 64, 66, 166). — Jan Tanner 347 (159). — Jiří Třanovský 348 (83, 84). — Matěj Vierius 349 (140). — Jiří Volný 350 (121). — Lukáš Volný 350 (79). — Jiří Zábobník 350 (85).

Číslice v závorce značí u textů stránku, kde jsou poznámky k tomuto čtení, u autorů, kde jsou texty, jejichž původci, překladatelé, vydavatelé či uchovateli byli.